

Vlaams
Parlement

vergadering **C209**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 23 maart 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het toeristische potentieel van grafheuvels – 2382 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Maarten De Veuster aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Vlaamse gastronomiebeleid – 2550 (2020-2021)	5

VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het toeristische potentieel van grafheuvels – 2382 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Aan de hand van luchtfoto's en opgravingen zien we dat er in Vlaanderen duizenden prehistorische grafheuvels zijn. Hiervan zijn er slechts een honderdtal bewaard gebleven in een herkenbare vorm, voornamelijk in bossen waarvan de bodem doorheen de eeuwen weinig is aangetast. Vele daarvan werden in de loop van de tijd afgegraven. Ook in de namen van verschillende Vlaamse gemeenten vind je verwijzingen naar dergelijke grafheuvels terug, neem bijvoorbeeld de gemeenten Zoutleeuw, Sint-Pieters-Leeuw of Denderleeuw, waar ik woon. 'Leeuw' heeft niets te maken met het roofdier, maar verwijst naar het Germaanse woord 'leeuw', wat heuvel of grafheuvel betekende.

Het agentschap Onroerend Erfgoed werkt aan een inventarisering van deze grafheuvels en sites, zodat de belangrijkste kunnen worden beschermd als archeologische site. Op regelmatige basis komen er ook nieuwe sites aan het licht, dankzij de screening via het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (DHMV). Men vindt heel wat geïsoleerde grafheuvels, maar vaak zijn ze ook gestructureerd in complexen met een aantal heuvels bij elkaar. Er zijn daarnaast ook nog de prehistorische raatakkers of Celtic fields.

Minister, deze grafheuvels en complexen zijn een onderbelicht onderdeel van ons onroerend erfgoed en hebben misschien op bepaalde plaatsen ook toeristisch potentieel. Het kan een mooie aanvulling zijn op het reeds bestaande toeristische aanbod.

Ik had over de bescherming van deze grafheuvels aan minister Diependaele een vraag gesteld, en uit zijn antwoord bleek dat er hierover nog geen overleg was geweest met u, de minister van Toerisme.

Hoe groot is volgens u dat toeristische potentieel van onontsloten grafheuvels of grafheuvelcomplexen in Vlaanderen? Plant u om hier middelen voor uit te trekken? Zult u in overleg gaan met de minister van Onroerend Erfgoed om de ontsluiting van bepaalde grafheuvels of grafheuvelcomplexen voor het grote publiek te bespreken? Grafheuvels zijn wijdverspreid in Europa. Ook in onze buurlanden vind je ze terug. Ziet u kansen in een grensoverschrijdende toeristische visie op deze grafheuvels?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Bedankt voor uw vraag.

De vele grafheuvels in Vlaanderen maken zeker en vast deel uit van ons rijke erfgoed. Enkele ervan zijn bovendien reeds in eigendom van de Vlaamse overheid.

Ik zie er wel potentieel in om ze een ondersteunende rol te laten spelen in de verschillende verhaallijnen en thema's die we in het toerisme uitstippelen. Daarbij denk ik bijvoorbeeld aan de wandel- en fietsroutes, waar deze grafheuvels, op voorwaarde dat ze goed geduid worden, een meerwaarde kunnen bieden aan de wandel- en fietsbeleving. De lokale en provinciale toeristische diensten spelen hierin een belangrijke rol.

Ik zal hierover zeker eens met minister Diependaele over samenzitten. Ik zal Toerisme Vlaanderen vragen om dat met het agentschap Onroerend Erfgoed te bekijken.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord. Het is alleszins positief dat u het zult bekijken met minister Diependaele.

Momenteel nemen vooral de lokale erfgoeddiensten verschillende initiatieven rond de publieksontsluiting. Dat is op zich een goede zaak. Ik vind het ook positief dat er extra initiatieven zullen komen. Zodra er meer toerisme mogelijk is, zullen heel wat Vlamingen hun vakantie, net als vorig jaar, opnieuw in eigen land doorbrengen. Er zal dus veel gewandeld en gefietst worden.

Lijkt het u aangewezen om hieromtrent in overleg te gaan met de steden en gemeenten, waar dergelijke sites aanwezig zijn? Ik kan me inbeelden dat vooral de kleinere gemeenten nauwelijks een toeristisch beleid uitstippelen, ondanks de troeven die er zijn. Bepaalde gemeenten kunnen hiervoor toch wel wat extra ondersteuning gebruiken. Die ondersteuning hoeft zeker niet grootschalig te zijn en dat moet niet veel kosten, bijvoorbeeld het opnemen van die sites in de YouFlanders-app en ervoor zorgen dat de gemeenten klaar zijn om die toeristen te ontvangen. Er moet natuurlijk wel worden vermeden dat die locaties van grafheuvels populair zouden worden bij toeristen zonder dat er enige omkadering beschikbaar is. Dat zou tot schade aan die sites kunnen leiden.

Tot slot: in Nederland werden in bepaalde gevallen grafheuvels die verdwenen zijn maar waarvan men nog over heel wat gegevens beschikte, uit toeristische en educatieve overwegingen gereconstrueerd. Lijkt u het zinvol om dat te onderzoeken voor Vlaanderen of bent u daar geen voorstander van? In Nederland denkt men ook na over de komst van een zogenaamd grafheuvelcentrum. Denkt u dat zoiets in Vlaanderen ook tot de mogelijkheden kan behoren?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Wij willen zeker kijken naar de ondersteuning, zeker van de iets kleinere steden en gemeenten, ook via Toerisme Vlaanderen. Dat is op zich geen probleem.

Ik denk dat een aantal van de sites al opgenomen zijn in de app, maar we kunnen dat verder opnemen, zodat dat duidelijk is voor heel wat mensen. Het is inderdaad niet de bedoeling dat dat gigantisch veel toeristen trekt. Dat is niet het opzet van de vraag. We gaan dat bekijken.

De Nederlandse grafheuvels zijn natuurlijk wel anders dan de Vlaamse. Daar zijn er veel meer, en veel meer die het bezoeken waard zijn. Op dit moment staat de reconstructie van grafheuvels niet op de agenda. Dat is op dit moment nog niet aan de orde. We moeten stap voor stap beginnen en eerst kijken wat de vragen zijn van de lokale besturen die daar iets mee willen doen. Daar staan wij zeker voor open.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik heb heel wat positieve zaken gehoord. Ik dank u alleszins voor de initiatieven die u zult nemen. We zullen dat verder opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maarten De Veuster aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Vlaamse gastronomiebeleid – 2550 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer De Veuster heeft het woord.

Maarten De Veuster (N-VA): Tijdens de vergadering van de commissie Toerisme op 9 maart 2021 stelde collega Tommelein u een vraag om uitleg over de stand van zaken rond het Vlaams Culinaire Centrum, gevolgd met de kandidatuurstelling om dat in Oostende te vestigen. Ik vermoed dat er nog een aantal kandidaturen zullen volgen. De collega kaartte met deze vraag enkele belangrijke zaken aan, en ook ik ben benieuwd naar de bevindingen van deze stakeholderbevraging en naar de toekomstige ontwikkelingen binnen dit centrum. Uw antwoorden klonken alvast veelbelovend.

Het Vlaamse gastronomiebeleid is echter veel ruimer dan dat. Met sterke prestaties op culinaire topevenementen wil Vlaanderen zich nadrukkelijker op de kaart zetten als gastronomische topbestemming. Denken we maar aan de Bocuse d'Or in Lyon, de Olympiade der Köche in Stuttgart, de The World's 50 Best Restaurants Award, dat in Antwerpen zou plaatsvinden, en het UNWTO World Forum on Gastronomy Tourism, dat hopelijk van 21 tot 23 juni in Brugge kan plaatsvinden.

Sinds 2017 investeert Toerisme Vlaanderen elk jaar 1,5 miljoen euro in de professionele voorbereiding van deze culinaire topevenementen. Binnen Toerisme Vlaanderen speelt de Flanders Food Faculty (FFF) een belangrijke rol, met onder meer het National Culinary Team en het Junior National Culinary Team, die mikken op deelname aan internationale culinaire wedstrijden, en de netwerkorganisatie en tevens innovatieplatform Flanders Kitchen Lab. Tenslotte wordt ook via de Vlaamse en internationale toeristische promotiecampagne Jong Keukengeweld en Flanders Kitchen Rebels – een heleboel Engelse termen – mee aan de weg getimmerd.

Toerisme Vlaanderen kondigde ook een SWOT-analyse aan over de werking van FFF en de resultaten van de deelprojecten. Op basis hiervan zou worden nagegaan welke projecten het meest impact hadden op een betere internationale positionering van Vlaanderen als culinaire bestemming. Deze output zou vervolgens leiden tot de opmaak van een plan van aanpak voor de toekomst.

Minister, werd de SWOT-analyse ondertussen afgerond? Wat zijn de resultaten?

Op welke manier zullen FFF in brede zin en de verschillende deelprojecten ervan in het bijzonder verder evolueren?

Welke initiatieven neemt u – al dan niet op basis van deze SWOT-analyse – om de internationale positionering van Vlaanderen als culinaire bestemming te versterken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega De Veuster, in het evaluatierapport wordt besproken in welke mate de doelstellingen van FFF werden bereikt, welke projecten het meeste impact hadden en welke bouwstenen konden behouden of versterkt worden. Ik geef u een samenvatting van de resultaten.

Als sterkten werd vooral genoteerd: dat FFF een interessante proeftuin was om actoren als chefs, sectororganisaties en overheidsinstanties bij elkaar te brengen; dat dit leidde tot de realisatie van een Vlaams culinair manifest en de oprichting

van een Nationaal Culinaire Team en het Young Chefs Team, in samenwerking met de hotelscholen.

Als zwakten werd vooral genoteerd: dat het netwerk niet breed genoeg is; dat de cofinanciering onder de verwachtingen bleef; dat de zes projecten te ver uit elkaar stonden, wat het moeilijk maakt om één strategie uit te werken; dat FFF te veel een virtueel plafond blijft zonder duidelijke identiteit.

Het rapport gaf enkele aanbevelingen mee met het oog op de verdere organisatiestructuur. Als doelstellingen werden gesuggereerd: FFF als verbindende partner, als virtueel én fysiek knooppunt, als spelbepaler inzake internationale toeristische vermarkting van onze gastronomie. Qua organisatie werd aanbevolen dat Toerisme Vlaanderen de coördinerende rol op zich zou nemen. Tot slot werden twee hefboomen voor de toekomst meegegeven: de Flanders Food Week 2020 met 'De culinaire wereld komt naar Vlaanderen!'; de realisatie van een Vlaams Culinaire Centrum als landmark voor het Vlaams culinair vakmanschap. Dit is natuurlijk een fysiek centrum naar het voorbeeld van het Baskisch Culinaire Centrum. Dit concept wordt gedragen door de verschillende stakeholders, zowel binnen als buiten FFF. In de vorige commissievergadering ben ik daar al uitgebreid op ingegaan.

De werking van FFF wordt inhoudelijk bijgestuurd in functie van de krachtlijnen in mijn beleidsnota, en in het bijzonder in functie van de oprichting van een Vlaams Culinaire Centrum.

Het plan van aanpak rond het thema 'Culinaire Erfgoed en Toekomst' wordt op dit moment verfijnd met het oog op het versterken van de internationale culinaire reputatie van onze regio. Die internationale positionering is heel belangrijk. Wij hebben in Vlaanderen goede gastronomie, chef-koks en producten, maar zoals altijd zijn wij daar, vind ik, niet voldoende fier op. Wij hebben echt wel gouden handen om dat internationaal stevig te positioneren.

Bijvoorbeeld het Vlaams Culinaire Centrum moet echt wel state of the art zijn. We moeten gaan naar iets dat zelfs het Baskisch Culinaire Centrum overtreft en het vooral internationaal op de kaart brengen. Het gaat dan natuurlijk over onze Vlaamse producten, maar ook over al die producten die we zelf maken, denk maar aan de kleine brouwerijen, de korteketenlandbouw, al die chef-koks en goede producten, gaande van asperges tot onze eigen wijn. Dat zouden we op een veel hoger niveau op de kaart moeten zetten en we zouden daarover veel meer fierheid moeten hebben. Het is de bedoeling dat het beleid dat gaat promoten, niet alleen in het binnenland – want de Vlaming is wel genoeg bekend met de gastronomie om dat allemaal te weten –, maar vooral ook in het buitenland. We gaan dat ook gebruiken om andere thema's te versterken. Denk maar aan cycling, erfgoed en natuur. Zo kunnen we wielertoerisme bijvoorbeeld perfect combineren met bier en de microbrouwerijen die we in Vlaanderen overal zien. We gaan onze gastronomische troeven maximaal proberen te koppelen aan de thema's die we in Toerisme Vlaanderen vooropstellen.

De voorzitter: De heer De Veuster heeft het woord.

Maarten De Veuster (N-VA): Minister, we moeten inderdaad fier zijn op de Vlaamse gastronomie en op onze producten. Alle steun daarvoor. Bij vragen over toerisme is het in deze tijd zeer moeilijk om niet uit te komen bij corona. We hebben net een gedachtewisseling gehad. U hebt daarnet een oproep gedaan aan de burgemeesters om niet al te veel evenementen af te schaffen, zeker niet in de tweede helft van de zomer. Ik heb dat gehoord. Maar ik kom dan onwillekeurig bij de evenementen in het begin van de zomer zoals de 'The World's 50 Best Restaurants Award' in Antwerpen en het 'World Forum on Gastronomy Tourism' in Brugge eind juni. Is er al een zicht op of dat kan doorgaan?

Het moet gezegd: we hebben topkoks, maar ondervindt het topkokbeleid geen erge hinder van heel het coronagebeuren? Misschien kan het er toch nog eventjes tussendoor op een gedachtewisseling over corona.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u, collega De Veuster. Ik ga nog niet op de zaken vooruitlopen wat die twee evenementen betreft. Wij zijn wel in gesprek om te kijken, in het licht van de verspreiding van het virus, of ze al dan niet een maand of twee moeten worden verschoven. Die gesprekken lopen. Op dit moment is het van dag tot dag bekijken en zien wanneer we het kunnen doen. Dat zijn we op dit moment met het kabinet aan het doen. Voor het overige moeten we ons maximaal voorbereiden op het betere nieuws, zodra de epidemie wat onder controle is, wat vandaag absoluut niet het geval is.

De voorzitter: De heer De Veuster heeft het woord.

Maarten De Veuster (N-VA): Minister, ik wens u heel veel succes. Hopelijk zijn we snel uit deze miserie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.